

HUN Yolande de Best SCHEIDING, MIJN LEVEN

*20 volwassenen over de scheiding
van hun ouders*

Voor onze eigen scheidingskinderen

Marleen, Arjan, Sers, Elver & Féline

INHOUD

Voorwoord <i>van Natasja Froger</i>	II
Dankwoord	15
1 Nienke (27) – Ouders gescheiden toen zij 6 was <i>‘Het gevoel dat ik niet veel waard ben, zit diep vanbinnen.’</i>	19
2 Rosalie (48) – Ouders gescheiden toen zij 20 was <i>‘De scheiding van mijn ouders gaf mij hoop, de belofte van een leven met meer warmte, liefde en geborgenheid.’</i>	27
3 Harold (38) – Ouders gescheiden toen hij 5 was <i>‘Ik wil zelf geen kinderen, ik wil ze dit nooit aandoen, ik wil niet in herhaling vallen ...’</i>	35
4 Jantine (40) – Ouders gescheiden toen zij 25 was <i>‘Al waren wij volwassen: ook ons heeft hij in de steek gelaten.’</i>	43
Ed Spruijt – Scheidingsonderzoeker bij de onderzoeksgroep Jeugd en Gezin van de Universiteit Utrecht, over de gevolgen van een scheiding voor kinderen	51
5 Suzanne (38) – Ouders gescheiden toen zij 9 én 29 was <i>‘Ik heb veel meer moeite gehad met die tweede scheiding ...’</i>	55
6 Anouk (39) – Ouders gescheiden toen zij 2 was <i>‘Ik paste me altijd aan ... ik had tenslotte geen keus.’</i>	63
7 Eline (49) – Ouders gescheiden toen zij 16 was <i>‘Het leek goed en warm, het was vooral uiterlijke schijn.’</i>	71
8 Pearl (29) – Ouders gescheiden toen zij 7 was <i>‘Ik mis wel de wortels, maar mijn vleugels zijn bijzonder goed gelukt.’</i>	81

Marsha Pinedo – Kindertherapeut en oprichter van Villa Pinedo, over de waarde van het delen van ervaringen	90
9 Rosa (24) – Ouders gescheiden toen zij 2 was <i>‘Ik had geen andere keuze dan al vroeg voor mezelf te zorgen.’</i>	93
10 Geertje (82) – Ouders gescheiden toen zij 5 was <i>‘Ik heb maar één waardevolle herinnering aan mijn vader en moeder samen ...’</i>	101
11 Jeroen (27) – Ouders gescheiden toen hij 15 was <i>‘Ze hadden misschien geen goed huwelijk, maar in ieder geval wel een goede scheiding!’</i>	111
12 Esmeralda (29) – Ouders gescheiden toen zij 16 was <i>‘Ik ben op het verkeerde moment in de steek gelaten ...’</i>	119
Maaïke de Kort – Expertisecentrum Kind en Scheiding, over de waarde van KIES Omgangsbegeleiding en KIES Coaching	128
13 Jessica (36) – Ouders gescheiden toen zij 2 was <i>‘Eigenlijk heel lief dat ik het toch maar steeds blijf proberen ...’</i>	131
14 Lieke (23) – Ouders gescheiden toen zij 18 was <i>‘Mijn leven is totaal veranderd. Van nooit zorgen naar altijd zorgen.’</i>	139
15 Paul (40) – Ouders gescheiden toen hij 1 ½ was <i>‘Mijn biologische vader was eigenlijk vooral een theoretisch concept.’</i>	147
16 Xandra (38) – Ouders gescheiden toen zij 3 was <i>‘Dat stukje film dat ik mis, heeft zoveel impact ... Wie ben ik, als ik niet weet wie hij is?’</i>	157
Rinske Boomstra – Medisch antropoloog en verlies- en rouwconsulent, over veerkrachtig omgaan met een scheiding	165
17 Fleur (38) – Ouders gescheiden toen zij 5 was <i>‘Ik weet vooral nog hoe vreselijk ik het vond om naar mijn moeder te gaan ...’</i>	169
18 Johanna (24) – Ouders gescheiden toen zij 2 was <i>‘Hij is nooit een vader geweest, alleen als het hem uitkwam ...’</i>	177

- 19 Thomas (25) – Ouders gescheiden toen hij 20 was** **185**
‘Ik probeer de scheiding te zien als een levensles.’
- 20 Linda (59) – Ouders gescheiden toen zij 11 was** **193**
‘Ik heb helaas geen lange periodes in mijn leven gehad waarin ik echt gelukkig was.’

VOORWOORD

Een boek met verhalen van volwassen mensen waarvan de ouders zijn gescheiden ... Ik wilde er graag aan meewerken, want ik heb zelf ook zo'n verhaal. En honderdduizenden met mij. Elk jaar krijgen ongeveer zeventigduizend kinderen van hun papa en mama te horen dat ze gaan scheiden. Hou je vast: dat is anderhalf keer De Arena vol! Wat ze dan voelen, weet ik helaas uit eigen ervaring. Weg basis. Dat hakt erin.

In het begin durf je als kind helemaal niet uit te spreken hoe erg je het vindt. Je wilt niet lastig zijn, want je vader en moeder hebben al genoeg ellende. Je ziet hun worsteling en weet: ze beslissen echt niet fluitend om uit elkaar te gaan. Ze doen dat weloverwogen en ze hebben allebei heel veel verdriet. Bij ons was dat niet anders. Ik was de laatste die daar nog een schepje bovenop zou willen doen, dus ik probeerde in die tijd niemand tot last te zijn, niet mijn problemen ook nog op dat al zo volle bordje van mijn ouders te leggen. Ik ging een beetje mee laveren, meebuigen.

Ik was jong volwassen, bijna achttien toen het mij overkwam. Onze ouders hadden het al een poos niet zo fijn meer samen. Maar ze hielden vol, met de beste intenties, omdat ze besloten te wachten met uit elkaar gaan tot wij volwassen waren. Eerder wilden ze het ons niet aandoen. Dat lukte ook wel: mijn vader zat van de twaalf maanden per jaar, acht maanden op zee. Het was niet zo moeilijk om de schijn op te houden. Het was evengoed altijd gezellig, ze deden altijd vrolijk. Maar achteraf hoorde ik dat ze niet echt gelukkig waren. Daarom heb ik weleens gedacht: wat zonde, dat je tien jaar van je leven hebt weggegooid.

Of het wijs is dat je wacht tot de kinderen groot zijn, net als mijn ouders, of dat je beter snel kunt beslissen, zou ik niet weten. Ik weet wel dat de kinderen altijd de grootste slachtoffers zijn. En dat daar lang niet altijd genoeg bij wordt nagedacht. Wat ik ook wel weer snap omdat je zelf in dat proces zit van 'ik ben heel erg ongelukkig', of 'ik ben heel erg verliefd geworden ...' Je bent

puur even met jezelf bezig. Maar je neemt met jouw keuzes wel een beslissing voor je kinderen en de rest van hun leven.

Van dichtbij heb ik vechtscheidingen gezien. Ik ken een verhaal van iemand die door zijn ex zo verschrikkelijk oneerlijk is behandeld, dat de zaak escaleerde en hij uiteindelijk zelfs een straatverbod kreeg. Omdat hij echt alles deed om het contact met zijn zoon – door de moeder volledig gesaboteerd – weer te herstellen. Begrijpelijk vanuit de vader, maar heeft iemand erover nagedacht hoe dat was voor dat kind? Hij is er bijna aan onderdoor gegaan ...

Uit allerlei onderzoeken wordt steeds duidelijker dat een vechtscheiding een kind kapot kan maken. De indrukwekkende, soms hartverscheurende verhalen die Yolande de Best in dit boek heeft opgetekend, spreken ook voor zich. We zouden als samenleving toch alles moeten doen om deze ellende te voorkomen. Je zou het moeten aanpakken bij de bron. Mediation, begeleiding van en over de kinderen: daar moet je je geld aan uit willen geven. Maar daar gaat het al veel vaak mis. Vader is verzuurd omdat hij toch al veel geld aan zijn ex moet besteden. Die wil geen euro extra uitgeven. Dom, want twintig jaar later denkt hij 'had ik maar ...' Of een moeder die zo emotioneel over de scheiding is, dat het haar niet lukt om met 'hem' samen aan de mediation-tafel goede afspraken te maken over de kinderen. Die haar eigen verdriet verwart met dat van de kinderen ...

Dat een scheiding je hele leven doorwerkt, zie ik heel veel om me heen. Ik vind dat mensen alles in het werk moeten stellen om de schade van een scheiding voor de kinderen zoveel mogelijk te beperken. Dat alles komt puur en alleen maar door mijn eigen achtergrond. Ik had die wijsheid nooit in pacht gehad als ik er niet mee te maken had gehad. In de tijd van de scheiding van mijn ouders stond niemand daarbij stil. Mediation bestond niet en in die tijd was 'het er niet over hebben' de beste aanpak.

Tegenwoordig weten we beter. Er gaan zo veel huwelijken en andere relaties waar kinderen bij betrokken zijn mis. Ik zou ervoor pleiten dat bij wet geregeld zou worden dat ouders bij de scheiding worden begeleid en eerst mediation proberen. Dat ook de kinderen speciale aandacht krijgen. Dat verdienen ze. Anno 2014 mogen we niet toestaan dat zoveel kinderen beschadigd worden vanwege de scheiding van hun ouders. Aan die ouders zou ik zeggen: doe alles om de ellende voor je kinderen te beperken. Begrijp dat ze altijd loyaal aan je blijven, tot de dag dat je doodgaat. Dat ze datzelfde gevoel

ook hebben voor je ex. Dat ze je niet willen kwetsen, geen verdriet willen doen, maar dat ze van die andere ouder ook heel veel houden. Grijp elke kans op hulp aan. En lees alles wat er over dit onderwerp te lezen is. Te beginnen met deze verhalen: geschreven door iemand die er verstand van heeft. Warm aanbevolen.

Lieve groet,

Natasja Froger

DANKWOORD

Vrijwel dagelijks ben ik bezig met het onderwerp scheiden. Als mediator, pedagoog en KIES-coach of als journalist. Telkens opnieuw word ik diep geraakt door wat er dan aan de orde komt, want wat is er toch veel over dit onderwerp te vertellen. Wat hakt een scheiding er altijd in. En wat wordt er – ondanks het feit dat één op de drie gezinnen uiteindelijk met een scheiding te maken krijgt – toch heel veel níét gezegd ... Scheiden is nog altijd een taboe, het wordt nooit gewoon.

Eerder al schreef ik *De eerste 100 weken na je scheiding*, waarin vrouwen vertelden over hun eigen beleving. Toen al ontstond bij mij het idee om de kinderen van gescheiden mensen aan het woord te laten. Niet in hun kindertijd, maar jaren daarna: om te horen welke sporen de scheiding van hun ouders in hun eigen leven heeft nagelaten.

Ik deed een oproep via de sociale media. De reacties waren overweldigend: honderden mensen gaven aan hun hart over dit onderwerp te willen luchten. Waaronder ook kinderen van vrienden en, niet te vergeten, mijn eigen dochter. Haar heb ik niet willen interviewen: ik geef toe, ik was een beetje te laf. Ik bespreek dat liever en petit comité ... Want – dat is mij inmiddels wel heel erg duidelijk geworden – de invloed van de scheiding van je ouders op je eigen leven is doorgaans héél erg groot ... Zelfs als ouders het gevoel hebben dat ze het allemaal best goed hebben aangepakt.

Voor dit boek heb ik uiteindelijk twintig mensen gesproken: vrouwen en mannen. Hun verhalen waren stuk voor stuk indringend en ontroerend. En vaak waren ze nooit of lang niet verteld. Ik wil al deze mensen heel hartelijk danken voor hun vertrouwen. En ik hoop vanuit het diepste van mijn ziel dat ze ondanks de pijn van die scheiding zelf een gelukkig leven mogen gaan leiden.

Ook dank ik Ed Spruijt, Marsha Pinedo, Maaïke de Kort en Rinske Boomstra voor hun inhoudelijke en verhelderende bijdrages. Nicole, Baukje, Els en

Elselien van uitgeverij LannooCampus: dank voor het geloof in dit boek en jullie hulp.

Ongelooflijk blij en dankbaar ben ik dat Natasja Froger het voorwoord van dit boek heeft willen schrijven. Samen met haar maakte ik ooit het veel-besproken RTL-programma *Echt Scheiden*. Natasja had destijds de bedoeling om kinderen een stem te geven bij de scheiding, gescheiden partners het ouderschap goed te laten voortzetten, de ellende die bij scheiden komt kijken zoveel mogelijk te reduceren. Als kind van gescheiden ouders wist ze uit ervaring hoe een scheiding er in een kinderleven kan inhakken ... Nog altijd is Natasja een ware ambassadeur van mediation: ik hoop dat haar hartenkreet door velen wordt gehoord. Bedankt Natasja!

Een speciaal woord richt ik tot, Marleen, Arjan, Sers, Elver en Féline. De kinderen van mijn man en mij: allemaal ervaringsdeskundig als het over dit onderwerp gaat. Helaas. Scheiden is lijden: ik wist het altijd al. Maar na deze interviews is het nog meer tot me doorgedrongen. Ook jullie – onze kinderen – hebben het niet makkelijk gehad: ik zou willen dat jullie de ellende van een scheiding van je ouders bespaard was gebleven. Gelukkig heeft het niet voorkomen dat jullie stuk voor stuk zijn opgegroeid tot prachtige mensen. Ik draag jullie mee in mijn hart.

Ten slotte dank ik mijn lief, Frans: voor de steun en het begrip.

Yolande de Best

Nienke (27) – Ouders gescheiden toen zij 6 was

‘HET GEVOEL DAT IK NIET VEEL WAARD BEN,
ZIT DIEP VANBINNEN.’

De ouders van Nienke zijn gescheiden toen zij zes jaar oud was. Haar vader was verliefd geworden, verliet het gezin en ging al snel met zijn nieuwe liefde samenwonen. Hoewel dat in dezelfde stad was, heeft hij in de jaren erna heel mondjesmaat contact gehad met Nienke en haar twee jaar jongere zusje Meike. Tot op de dag van vandaag is dat voor Nienke heel moeilijk ...

Nienke: ‘Mijn vader wilde na de scheiding een heel nieuw leven beginnen, een schone start maken. Letterlijk, want hij nam helemaal geen spullen mee. Ook geen foto’s van ons, wij pasten daar klaarblijkelijk niet in. Ik realiseerde me dat toentertijd eigenlijk niet. Als kind was ik niet zo met de scheiding bezig. Ik was druk met de dieren thuis en spelen met vriendinnetjes. Mijn moeder was bang dat ik me niet uitte, want ze heeft ooit op school gevraagd: “Kunnen jullie niet een opstelopdracht verzinnen over iets dat heel veel impact heeft gehad op je leven?” Ze hoopte dat ik het dan over de scheiding zou hebben. Nee dus, ik schreef over zeehondjes die doodgeknuppeld werden. De leraar werd er zelfs een beetje boos om. “Waarom heb je niet over die scheiding geschreven?” Maar het raakte me op dat moment echt niet zo, pas toen ik ouder werd, heb ik er meer last van gehad.

Ik was zes toen mijn ouders vertelden dat ze gingen scheiden. Ik weet het nog precies. Mijn zusje moest erg huilen, maar tot mij drong het niet echt door. Voor mijn gevoel was mijn vader de volgende dag al vertrokken, maar dat schijnt niet zo geweest te zijn. Na de scheiding werd het thuis wel anders. Mijn moeder had het drukker. Ze werkte evenveel als daarvoor, maar ze moest wel alles alleen doen.

Eens in de twee weken gingen we naar mijn vader, de ene keer een dag, de andere keer een weekend. We gingen op zaterdag, van tien tot zeven. Het was altijd hetzelfde. Eerst gingen we een ijsje eten, dan bracht hij ons naar de manege. Pas om vier uur haalde hij ons weer op en gingen we naar zijn huis om te eten. Of we gingen ergens iets eten. Dan moest ik me in de auto omkleden, wat ik rot vond, want ik voelde me vies. Vaak bracht hij ons al wat

*‘Hij vond het klaarblijkelijk
niet erg leuk om ons
te hebben.’*

eerder terug dan afgesproken. Hij vond het klaarblijkelijk niet erg leuk om ons bij zich te hebben ...

Hij heeft even alleen gewoond, boven zijn bedrijf, maar trok al snel in bij zijn

vriendin, Yvonne. Zij verschilde totaal van mijn moeder. Altijd de hele dag aan het poetsen. Zij had ook een dochter, maar daar had ze slecht contact mee. In het begin was die er veel bij, later minder. Ze was ouder dan wij en ging bij haar vader wonen.

In de zomervakantie gingen we twee weken naar hem toe. Hij beloofde altijd van alles. Zo zouden we een keertje naar Ponypark Slagharen gaan (onze droom: een pony aan huis) maar dat ging niet door omdat Yvonne een hernia had. In plaats daarvan deden we niks, we moesten onszelf maar een beetje vermaken. En van die twee weken gingen we ook nog een week naar ponykamp: elke dag van acht tot vijf uur. Dan sliepen we eigenlijk alleen bij hem. Ik voelde me op zich wel welkom daar, maar alles was wel heel anders dan thuis. Van Yvonne moesten we altijd opruimen, kleren opgevouwen op een stoel leggen en zo. Ik vond dat niet erg, het was ook haar huis, hij was bij haar ingetrokken. Hoewel het soms best saai was, vond ik het toch wel leuk om te gaan. Ik had daar een vriendinnetje in de straat en we konden in de buurt vissen. En ik was altijd blij als ik mijn papa zag. Mijn vader wist er niet zo goed raad mee, hij deed rare dingen. Als we zeiden dat we trek hadden, om een uur of drie, dan gaf hij ons geld voor de friettent. Maar als we dan om

vijf uur gingen eten, hadden we geen honger meer en dan kregen we op onze kop van Yvonne.

Achteraf voelt het alsof wij niet telden voor hem. We sliepen bij hem op een slaapbank, hadden geen eigen kamer. Hij hing een klassenfoto van ons om het hoekje bij de deur in een zijkamertje, die zag je nooit, terwijl háár dochter wel gewoon in de woonkamer te zien was. Nu heeft zijn stiefdochter twee kinderen en die hebben wel een ingerichte slaapkamer in dat huis ... Zijn vrouw past elke woensdag op de kleinkinderen, die mogen elke week komen. Hij vindt dat ook leuk, onderneemt van alles met ze, terwijl met ons ... Zo oneerlijk.

Destijds viel het me minder op. Maar wel dat als we bij mijn vader waren we veel weg waren, terwijl we hem toch al zo weinig zagen. Op ponykamp, naar paardrijden. Zelfs als er bezoek kwam, gingen zij buiten zitten en moesten wij binnen blijven, want dat was geen bezoek voor ons. We werden nooit boos, accepteerden het zonder morren.

De omgangsregeling met ons was heel minimaal. Dat wilde mijn vader per se, mijn moeder heeft vaak geprobeerd hem uit te breiden. Het begon ons gaandeweg meer op te vallen, dat we wel heel weinig naar hem toe mochten. Toen ik twaalf was, kreeg ik door dat het bij anderen anders was. Toen gingen wij één keer in de maand een zaterdag en één keertje een weekend. Van andere kinderen hoorde ik dat die elke twee weken het weekend gingen en ook nog weleens doordeweeks bij hun vader gingen eten bijvoorbeeld.

Een keer na de zomervakantie, toen ik twaalf was, waren we twee weken daar geweest. Hij zou drie weken op vakantie gaan met Yvonne. Daarna zou hij weer bellen, zei hij. Uiteindelijk is die vakantie helemaal niet doorgegaan vanwege de hernia van Yvonne, maar wij hadden niets meer van hem gehoord. Toen heb ik een brief gestuurd, waarin ik hem vroeg waarom hij ons niet had gebeld om langs te komen. Hij stuurde een brief terug, waarin stond: "Je bent altijd welkom, dat weet je, dus kom gewoon langs." Ik reageerde: "Maar ik dacht dat je op vakantie was, dus dan kom ik niet zomaar aan de deur." Daarop heb ik nooit een reactie gekregen. Vervolgens hebben wij hem ruim vier jaar niet meer gezien ...

Ik heb nooit gedacht: ik ga gewoon langs, ik durfde dat niet. In die vier jaar zag ik hem alleen een keer lopen. Ik zwaaide, maar hij zwaaide niet terug. Ik miste hem wel, maar ik had niet het idee dat hij ons miste. Ik wilde dat

hij zelf een keer belde, dat hij ons wel wilde zien. Dat gebeurde nooit. Alles is voorbij gegaan, zonder dat hij erbij was. Toen mijn zusje met 41 graden koorts in het ziekenhuis lag met zware nierbekkenontsteking, heeft mijn moeder meerdere keren moeten bellen of hij alsjeblieft wilde komen. Pas na heel veel aandringen is hij gegaan. Met de boodschap: “Ik kom volgende week terug.” Maar hij kwam niet meer.

Ik weet niet wat daar achter zit. Misschien kon hij er gewoon niet mee omgaan, is hij heel onhandig in veel dingen. Als wij gewoon elke twee weken daar waren blijven komen, was er veel minder aan de hand geweest, was het misschien ook minder ongemakkelijk.

We hebben elkaar pas na vier jaar teruggezien bij de crematie van mijn opa, zijn vader. We zagen elkaar in de kerk, we zwaaiden. Nadat we in het crematorium aankwamen, moest ik heel nodig plassen. Bij de damestoiletten stond een rij, dus ik ging bij de heren. Daar liep ik hem tegen het lijf. Hij pakte me vast en begon te huilen. “Ik heb je zo gemist.” Ik dacht: dat zal best, maar waarom bel je dan niet? Dat zei ik niet, ik vond dat heel moeilijk. Hij legde weer de bal bij mij en zei: “Bel me volgende week, dan spreken we af.” Ik weet niet of hij het meende, want hij was emotioneel, maar misschien alleen omdat zijn vader net overleden was. Ik vond het ook raar dat ik hem weer moest bellen. Hij kon toch zelf ook bellen?

Ik heb toch gebeld en we zijn erheen gegaan, mijn zus en ik. Dat zijn we blijven doen. Maar het initiatief kwam nooit van hem, altijd vanuit ons. De enige keer dat we werden uitgenodigd, was toen hij zestig werd en zij vijftig. Keitrots was ie, stelde ons aan iedereen voor, liep echt met ons te pronken. Ik kon dat niet rijmen: toen hij – jaren ervoor – een groot feest gaf omdat hij was getrouwd, mochten wij daar niet eens bij zijn. Maar als ik eens durfde te vragen waarom dat gebeurd was, praatte hij er snel overheen. Ik was te onzeker om door te vragen. Ik heb maar één keer, in die brief, gezegd dat ik het niet leuk vond dat het altijd van mij af moest hangen, maar verder nooit. Ja, ik heb ooit gezegd dat ik het moeilijk vond dat hij niet bij de uitreiking van mijn diploma was. Maar zijn reactie was: “Als je moeder erbij was, was ik toch niet gegaan, want ik ga niet met haar in één ruimte zitten.” Maar het gaat toch om mijn diploma? En waarom zou hij eigenlijk niet met mama in één ruimte kunnen zitten? Dat doen andere ouders toch ook? En ze zijn toch allebei allang verder gegaan met hun leven? Dat denk ik allemaal wel, maar ik zeg niks. Ik sta met

mijn mond vol tanden, heb hem nooit de wind van voren gegeven. Omdat ik toch blij ben dat ik hem überhaupt zie. En ik denk dat het, als ik zoiets zeg, helemaal over is. Hij kan niet tegen kritiek. Ik ook niet trouwens, ik vind het frustrerend dat ik daarin op hem lijk.

Meike heeft er nog veel meer last van dan ik. Ik ben ook degene die altijd contact

zoekt met hem, zal zij nooit doen. Gek genoeg praten wij er samen niet over. Ik weet alleen dat ze altijd helemaal overstuur was als we daar waren geweest. Ik stopte mijn verdriet weg, zij ging de hele avond huilen. Ook voor mijn moeder was dat best lastig. Ze wist verder ook niet wat ze eraan moest doen. Ze heeft echt van alles geprobeerd.

Ik had het er dus niet over, maar in de puberteit ging het bij mij allemaal wel wringen. Ik werd depressief. Op school had ik veel gedoe met een vriendin, maar het was niet alleen dat, ik was vooral onzeker door het slechte contact met mijn vader. Ik heb overigens pas later begrepen dat dat daarmee te maken had, destijds niet. Ik heb een jaar therapie gehad, daarna ging het beter. Toevallig kreeg ik toen, vanwege de dood van mijn opa, ook weer contact met mijn vader.

Diep in mij zat een gevoel van: ik ben niks waard. Daar heeft hij geen idee van, maar ik weet niet of ik hem ooit ga zeggen wat het met me gedaan heeft dat hij er nooit was. Niet bij de havo diploma-uitreiking, niet bij mijn hbo-diploma, niet bij belangrijke paardrijwedstrijden. Hij zei wel: "Laat maar weten wanneer dat is", maar hij kwam nooit. Ik ben er echt boos om, maar het is allemaal al zo moeizaam, dus ik houd mijn mond. Nog steeds. Als we nu een afspraak hebben, belt mijn vader ook rustig af. Niet eens met een belangrijke reden, maar zomaar. Afgelopen week was er voetbal op tv, een onbelangrijke wedstrijd. Dan zegt hij ons af, hij zit daar niet mee. Meike kon de week erop niet, dus werd het weer een week later. Toen appte hij vrolijk terug: "Ja, als het dan wel doorgaat, als er niets tussenkomt ..." Hij houdt altijd een slag om de arm. Het interesseert hem niks.

Mijn moeder is een paar jaar na de scheiding hertrouwd, met Thomas. Die was er altijd voor ons, aan hem heb ik veel meer gehad dan aan mijn eigen vader. Hij had zelf geen kinderen. Toen mijn moeder vroeg of hij nog kinderen wilde, was zijn antwoord: "Ik heb er toch al twee?" Dat voelde heel

.....
'Ik vind het frustrerend dat ik in sommige dingen op hem lijk ...'

fijn. Hij is echt een goede vent, heeft altijd leuke dingen met ons gedaan en ook mogelijk gemaakt dat we konden studeren. Aan anderen heeft hij het

*‘Soms is het alsof ik
helemaal geen vader heb,
of twee halve ...’*

ook over ons als “zijn dochters”. Maar ja, hij is niet mijn vader, het blijft anders. Aan de andere kant denk ik: mijn eigen vader voelt ook niet als een echte vader. Soms is het alsof ik helemaal geen vader heb, of twee halve.

Ik voel me niet altijd beschadigd, maar ik heb wel mijn momenten dat het er allemaal uitkomt. Vooral met mijn verjaardag bijvoorbeeld, als ik weer alleen zo'n berichtje krijg. Had hij niet even kunnen bellen, of een bosje bloemen kunnen sturen, een envelop met geld, gewoon iets meer ..? Toen ik achttien werd, had hij gezegd dat ik van hem mijn rijbewijs zou krijgen. Uiteindelijk kreeg ik tweehonderd euro. Typisch iets voor hem, hij belooft van alles, maar komt het nooit na. Daarin ben ik wel beschadigd. Ik denk ook bij andere mensen: kan ik dit geloven of niet?

Dat speelt ook in mijn eigen relatie. Vooral in het begin testte ik Ruben echt. Hij was niet gewend verantwoording af te leggen, hij is heel vrij in zijn werk en in zijn doen en laten. Hij kan 's ochtends zeggen: “Ik ga in Alkmaar werken”, maar dan komt hij onderweg tien andere dingen tegen en komt vervolgens nooit in Alkmaar aan. In het begin kreeg ik daardoor het gevoel dat hij dan loog. Net als mijn vader. Inmiddels weet ik dat Ruben echt anders in elkaar steekt. Daardoor zijn mijn verlatingsangst, het jaloers en achterdochtig zijn steeds minder geworden. Ruben koestert mij heel erg en geeft me het gevoel dat ik er mag zijn. Ik heb zoveel vertrouwen in hem, ik ga er niet vanuit dat hij ooit opstapt. Maar dat gevoel dat ik niet veel waard ben, zit diep vanbinnen. Dat heeft Meike misschien nog wel extremer dan ik. Die heeft door de scheiding ook heel veel angsten.

Onlangs is mijn oma, de moeder van mijn vader overleden. Ik belde mijn vader om te condoleren. Toen gaf hij aan dat hij het fijn zou vinden als Meike en ik met hem en Yvonne zouden meerijden naar de crematie. Daar keek ik wel van op. In de auto hebben we gepraat over koetjes en kalfjes. Mijn moeder was er ook, zij was samen met Ruben en de vriend van Meike gekomen. Na de crematie liep hij alvast naar buiten, waar mijn mama met onze vriendjes stond. Hij zag haar, eerst liep hij voorbij. Toen liep hij terug, dacht waarschijnlijk toch: dit kan ik niet maken. Toen stapte hij op haar af en zei:

“Gecondoleerd.” En “Wat zie je er goed uit, meid.” Dat was heel raar ... Voor het eerst weer papa en mama samen. Zo had het dus ook kunnen zijn ...

Door alles wat er gebeurd is, ben ik nog altijd op zoek naar een vaderfiguur. Die me bevestiging geeft, trots op me is. Ik woon inmiddels samen met Ruben, die heeft soms wel iets vaderlijks. “Hier, heb je honderd euro, koop maar iets leuks ...” Zoiets zou je vader moeten zeggen, denk ik dan. In mijn basis zit nog steeds een stukje onzekerheid. Ik heb veel goedkeuring en bevestiging nodig, maar dat zit ook voor een deel in mijn karakter, mijn moeder heeft dat ook. Het is bij mij alleen dubbelop. Als je ouders bij elkaar zijn en ze je allebei het gevoel geven dat je er mag zijn, denk ik dat je meer zekerheid hebt. Ruben, die zelf al jaren geen contact meer heeft met zijn moeder, snapt niet dat ik alles over mijn kant laat gaan en niet eens flink opspeel. Het levert me zoveel frustratie op. Hij heeft gelijk. Mijn vader veegt altijd alles weg als het moeilijk wordt. Na de crematie wilde ik nog met hem praten, maar toen zei hij: “Daar wil ik het nu niet over hebben, niet over moeilijke dingen praten.” Ik kan niet geloven dat het kwade opzet is, maar er zijn zoveel dingen dat ik denk, hoe kun je dat nou doen? Maar wil ik die moeite doen om die antwoorden te krijgen? Wat gaat me dat kosten?’

D/2014/45/47-978 94 014 2113 3 - nur 770

Vormgeving omslag: Studio Lannoo, Tielt
Vormgeving binnenwerk: Studio Lannoo, Tielt

Foto omslag: © shutterstock / altanaka
Foto auteur omslag: Caroline Martinot
Foto's binnenwerk: © www.shutterstock.com

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2014
Dit boek is een uitgave van Uitgeverij LannooCampus (Houten). LannooCampus maakt deel uit van Uitgeverij Lannoo nv.

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij de wet bepaalde uitzonderingen mag niets van deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij LannooCampus
p/a Papiermolen 14-24
3994 DK Houten (Nederland)
Postbus 97
3990 DB Houten (Nederland)

www.lannoocampus.nl